

FASE 1: TREBALL PREPARATORI

INFORME DE LA SESSIÓ DE DEBAT SECTORIAL:

TRANSICIÓ ENERGÈTICA I MEDI AMBIENT

INFORME DE LA SESSIÓ DE DEBAT SECTORIAL: TRANSICIÓ ENERGÈTICA

I MEDI AMBIENT

Dia: 07/10/2025	Hora: 15.00h	Lloc: Ingeni Coworking Europa
Participació: 17 persones (8 dones i 9 homes)		

Ordre del dia de la sessió

- Benvinguda institucional i presentació genèrica del procés i de la sessió
- Contextualització i explicació de la dinàmica que es realitzarà i del programa de la jornada **5'**
- Presentació d'informació de context **15'**
- Treball en grups: Identificació de característiques d'un futur a assolir/ un futur a evitar en relació a l'àmbit de debat de referència del sector **20'**
- Treball en plenari: Posada en comú i classificació de les targetes **20'**
- Treball en plenari: Identificació de reptes/dificultats per assolir el futur desitjat **50'**
- Distribució d'un qüestionari d'avaluació **5'**
- Agraïments i comiat

Introducció a la sessió

Elisenda Vives i Manel Riera, copresidents del Comitè Rector del procés participatiu "Tracem el futur d'Andorra en un món que canvia", donen la benvinguda a la sessió i contextualitzen que aquest projecte té l'objectiu de definir, de manera col·lectiva, els reptes de l'Andorra dels pròxims anys.

Indiquen que aquestes sessions, organitzades amb la voluntat de recollir aportacions de la ciutadania, dels agents socials, econòmics i culturals, són una primera fase del projecte. Durant el mes de gener del 2026 s'impulsarà una assemblea ciutadana, la segona fase del procés, formada per una mostra representativa de la societat andorrana.

Yvan Lara, d'Andorra Recerca i Innovació, explica que aquest procés participatiu està impulsat des del Govern, el Consell General i els Comuns. La secretaria tècnica és assumida per Andorra Recerca i Innovació i compta amb el suport tècnic de la secretaria d'Estat d'Igualtat i Participació Ciutadana. Afegeix que s'ha contractat a una empresa per dinamitzar les sessions sectorials i parroquials amb la ciutadania, EDAS. Remarca que aquest treball parteix d'un exercici previ de definició de reptes de futur de la societat andorrana, recollits en el procés "Andorra: reptes de futur" dut a terme l'any 2021.

Manel Gil, d'EDAS, planteja que l'objectiu de la sessió és doble:

- D'una banda, construir una visió en positiu, sobre quin és el futur desitjable en relació amb els àmbits de debat en el context andorrà.
- D'altra banda, identificar des de la perspectiva de les participants què cal tenir en compte per assolir aquest futur desitjat, és a dir, recomanacions.

Recull d'aportacions de la sessió

En relació a les visions de futur i els escenaris desitjables, es recullen les següents aportacions:

- **Transició energètica i medi ambient:**
 - Una Andorra que posa el medi ambient al centre de les decisions polítiques i que ha definit un creixement dels seus nuclis urbans i la seva població en base als recursos disponibles al país, trobant un equilibri entre evolució de la població, de la seva economia i l'ús dels recursos existents. A l'hora de fixar aquests equilibris, es proposa de fer una lectura més complexa de la capacitat de càrrega del territori, incorporant, en la dimensió energètica, la capacitat d'importar recursos o la capacitat d'exportar residus, no per ampliar aquests límits sinó per fer una reflexió amb tots els elements disponibles.
 - Una Andorra amb un ordenament territorial que tingui en compte el desenvolupament urbà i que densifiqui alguns nuclis específics amb l'objectiu de dotar d'habitatge el país i fer més viable la mobilitat en transport col·lectiu, tot en sintonia amb un model d'urbanisme que creixi de manera controlada i moderada.
 - Una Andorra que defineix uns límits al turisme en base a les necessitats i capacitats del país i de la seva ciutadania, i no en base a la voluntat dels operadors turístics, i que tingui menys dependència del turisme i hagi diversificat la seva activitat econòmica.
 - Un país amb un consum energètic descarbonitzat, assumint la neutralitat del carboni, especialment als sectors del transport, dels serveis i de les infraestructures públiques, i que fomenta el rol actiu del ciutadà com a consumidor energètic.
 - Una Andorra més sobirana energèticament, que ha avançat cap a l'autosuficiència energètica i és menys dependent de tipus d'energies que provenen de l'exterior, esdevenint un país que prioritza l'energia verda, alhora que conserva el medi natural.
 - Una Andorra amb un sistema de transport públic i col·lectiu eficaç, que minimitza el trànsit rodat i redueix les emissions, i és utilitzat per tothom.
 - Una Andorra que tingui en compte les desigualtats socials en l'accés a l'energia i la tecnologia i que no deixi enrere a ningú, aconseguint que els canvis en el model energètic siguin accessibles per a tota la ciutadania.

Per tal d'assolir aquests futurs desitjables, les participants fan algunes recomanacions:

- **Transició energètica i medi ambient:**
 - Definir un model urbanístic que permeti créixer de manera controlada a través de la densificació de les zones urbanes ja consolidades, tot facilitant aconseguir habitatge a preu assequible i fer més eficients els sistemes de transport col·lectiu.
 - Complir els compromisos internacionals d'Andorra en l'àmbit climàtic, especialment al sector de la construcció, ja que la legislació nacional i dels comuns sovint prohibeixen pràctiques més ecològiques, que disminueixen les emissions i

augmenten les absorcions de CO₂, per exemple a través de la planificació urbanística.

- Assolir els objectius plantejats a l'estratègia energètica nacional, així com els objectius climàtics als que el país s'ha compromès.
- Promoure energies verdes que es puguin produir al territori nacional.
- Reduir significativament l'ús d'energia, en base a transformar l'economia cap a sectors menys intensius en l'ús de recursos.
- Impulsar l'educació ambiental que inspire respecte pel medi i que estigui orientada a fer servir menys recursos per viure.
- Fer una major inspecció i control al sector de la construcció, per assegurar que es compleixen les normatives ambientals.
- Tenir una major implicació en la gestió forestal dels boscos de tot el país amb l'objectiu d'evitar riscos de futur.
- Facilitar l'estacionament de vehicles de mobilitat personal i bicicletes per tal de promoure el transport sostenible.
- Promoure el transport col·lectiu per cable.
- Definir infraestructures de mobilitat destinades a vianants i bicicletes als nuclis urbans.
- Definir la planificació urbanística amb criteris nacionals i que responguin a les necessitats de la ciutadania i del medi ambient.
- Impulsar activitats econòmiques en línia de l'economia de muntanya i que estiguin adaptades al canvi climàtic, com la gestió forestal, el sector primari, les energies renovables que no tinguin un impacte negatiu en el medi natural.
- Diversificar l'economia cap a sectors d'alt valor afegit i que no siguin demandants de recursos.
- Definir un gabinet de crisi climàtica, format pel Govern, els Comuns i el Consell General, que tinguin capacitat per prendre mesures en aquesta matèria en situacions de crisi.
- Establir mecanismes de participació ciutadana en els projectes del país que tenen un impacte en el medi ambient.
- Revisar la llei de competències entre institucions.
- Desincentivar el consum de productes i serveis que siguin intensius en l'ús d'energia i nocius pel medi ambient.
- Facilitar la instal·lació de plaques d'energia solar en espais urbans consolidats, com cobertes d'edificis, per agents privats i acompanyar en el procés.

Conclusions de la sessió

Les visions expressades durant la sessió apunten cap a **una Andorra que situa el medi ambient al centre del projecte de país**, assumint que la relació amb el medi natural és inseparable del benestar social i el desenvolupament territorial i econòmic. El futur desitjable és el d'un **país que creix amb moderació, redueix la seva dependència energètica de l'exterior i garanteix un desenvolupament harmònic entre les persones, l'economia i la natura**.

Les aportacions a futur coincideixen a reclamar una **Andorra que planifica el seu creixement demogràfic i urbà d'acord amb els recursos disponibles**, posant límits al desenvolupament per assegurar la sostenibilitat del territori. Es proposa un **ordenament del territori més compacte i eficient** que l'actual, que **densifiqui alguns nuclis per facilitar l'accés a l'habitatge i millorar la mobilitat col·lectiva**, evitant l'expansió desmesurada i la pressió sobre el medi natural.

Aquesta mirada integra el medi ambient com a **criteri estructural en la presa de decisions polítiques**, i no com un element complementari.

Les persones participants manifesten que la societat andorrana aspira a un **model energètic més descarbonitzat i més autosuficient**, que avanci cap a la **neutralitat climàtica** i redueixi la dependència de fonts externes. Es planteja una Andorra **sobirana energèticament**, que prioritza l'**energia verda** a partir de fonts renovables. Tanmateix, s'obre un debat sobre el **repte d'equilibrar la generació d'energia verda amb la conservació del medi natural**: es proposa que les noves instal·lacions energètiques s'ubiquin **preferentment en espais urbans consolidats**, minimitzant-ne l'impacte ambiental sobre els entorns naturals.

Una de les visions copsades és la d'una **Andorra amb un sistema de transport públic i col·lectiu eficient, accessible i atractiu per a tota la ciutadania**, capaç de reduir el trànsit privat i les emissions. Aquesta transformació és vista com una condició essencial per a la **descarbonització del país** i per a una millor qualitat de vida als nuclis urbans.

També es veu com a necessari **redefinir el paper del turisme** dins l'economia andorrana, **limitant-ne el creixement segons les necessitats i capacitats reals del territori i de la ciutadania**, i no únicament segons la demanda del sector. En paral·lel, es veu la **diversificació econòmica** com un **factor clau per reduir la pressió sobre el medi** i garantir una economia més equilibrada i resilient.

Es destaca la necessitat que **la transició energètica sigui justa i accessible per a tothom**, tenint en compte les possibles **desigualtats en l'accés a l'energia i a la tecnologia**. El futur desitjable és el d'una Andorra on cap persona o col·lectiu quedi enrere en aquest procés de transformació.